

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН

**за изменение и допълнение
на Закона за Държавна агенция „Национална сигурност”**

(Обн. ДВ бр.109 от 20 декември 2007 г.)

§ 1. В чл.4 ал.1 се създава се **нова точка 17** със следното съдържание:

„17. сключване на договори в нарушение на правилата и процедурите за отдаване на концесии и възлагане на обществени поръчки.”

§ 2. В чл. 132.се правят следните изменения и допълнения.

1. Създават се **нови алинеи 2 и 3** със следното съдържание”

„(2) В комисията влиза по един народен представител, излъчен от всяка парламентарна група и независими народни представители.

(3) Председателят на комисията е представител на опозицията или независим народен представител.”

2. Досегашната **алинея 2** става алинея 4, като накрая се добавят думите „и/или документи.”

3. Създават се **нови алинеи 5, 6 и 7** със следното съдържание:

„(5) При необходимост комисията предлага на Народното събрание да изслуша лицата по ал.3.

(6) Комисията подпомага отношенията на агенцията с други специални служби и държавни органи, осъществяващи дейност в областта на националната сигурност.

(7) Заседанията на комисията са закрити.”

4. Досегашните **алинеи 3 и 4** стават съответно алинеи 8 и 9.

§ 3. Създава се **нов чл. 132а** със следното съдържание:

„Чл. 132а. (1) Председателят на Държавна агенция "Национална сигурност" е длъжен да сезира парламентарната комисия за всеки отделен случай, при който в агенцията са предоставени или придобити данни, чието потвърждаване или опровергаване, или извършването на оперативно-издирвателни дейности въз основа на тях, би довело до недопустима намеса в дейността на ръководните органи на политически партии, на Министерския съвет, президента на Републиката, съдебната власт, националните печатни и електронни медии, дипломатическите представители на съюзническите държави в Република България.

(2) В случаите по ал. 1 председателят на агенцията е длъжен да вземе становището на комисията, като дотогава оперативно-издирвателни дейности и използване на специални разузнавателни средства не се осъществяват.”

§ 4. Създава се **нов чл. 132б** със следното съдържание:

„Чл. 132б. (1) При изпълнение на своите функции парламентарната комисия може да излиза с писмени становища, които не се оповестяват публично и имат задължителен характер за председателя на Държавна агенция "Национална сигурност”.

(2) При възникване на особено важни и нетърпящи отлагане въпроси във връзка с националната сигурност комисията може да предложи на Народното събрание проект за решение, чието обсъждане влиза в дневния ред на първото следващо пленарно заседание или се насрочва извънредно такова.”

§ 5. Създава се **нов чл. 132в** със следното съдържание:

„Чл. 132в. (1) При необходимост и в условия на конфиденциалност парламентарната комисия може да взема мнението на необвързани със службите за сигурност експерти или граждански организации, развиващи дейност в съответната област.

(2) Когато на лицата по ал. 1 са предоставени документи и/или информация, получени по реда на чл. 132 ал. 4, същите декларират писмено, че под страх от наказателна отговорност за разкриване на класифицирана информация ще пазят в тайна станалите им известни факти и обстоятелства във връзка с дейността на парламентарната комисия и че няма да правят публични изявления.

§ 6. Създава се **нов чл. 132г** със следното съдържание:

„Чл.132г. За дейността си парламентарната комисия изготвя годишен доклад, който се приема с решение на Народното събрание.”

§ 7. Създава се **нов чл. 132д** със следното съдържание:

„Чл. 132д. Председателят на ДАНС представя всеки месец на комисията подробен доклад за използваните специални разузнавателни средства.”

§ 8. Създава се **нов чл. 134а** със следното съдържание:

„Чл.134а. (1) Който умишлено предостави на Държавна агенция "Национална сигурност" несъществуващи, изопачени или неверни данни за събития или действия, създаващи заплахата за националната сигурност или по отношение на лица, за които знае или предполага, че в действителност не извършват и не планират, нито са извършили престъпни деяния, създаващи заплахата за националната сигурност, се наказва с глоба или имуществена санкция в размер на 5 000 лева.

(2) Ако в резултат на действия по ал.1 агенцията е извършила оперативно-издирвателни дейности, за които в последствие се установява, че се явяват необосновани или безпредметни, на виновните лица се налага глоба или имуществена санкция в размер на 10 000 лева.”

ВНОСИТЕЛИ: Яне Янев, Димитър Абаджиев

МОТИВИ

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за ДАНС

През последните дни се разгърна широка обществена дискусия, свързана със скандалните разкрития за дейността на ДАНС относно:

- подслушвания и разпечатки за GSM-разговорите на народни представители;
- необосновано засекретяване на доклади за политически лидери, магистрати, кметове и други публични лица;
- пряко или косвено съучастие на служители на ДАНС при осъществяване на натиск върху журналисти, депутати и други длъжностни лица.

Предлаганите изменения и допълнения в Закона за ДАНС имат за цел подобряване на нормативната уредба, свързана с осъществяването на реален граждански контрол върху дейността на новосъздадената Държавна агенция „Национална сигурност“.

Законът за Държавна агенция „Национална сигурност“ беше приет от 40-то Народно събрание, обнародван в ДВ, бр. 109 от 12 декември 2007 г. и влезе в сила на 1 януари 2008 г., без да бъдат детайлизирани важни подробности, свързани с отчетността на ДАНС.

В закона беше уредено извършването на парламентарен контрол върху дейността на агенцията от постоянна комисия на Народното събрание, но не бяха дефинирани нейната структура, състав и правомощия.

Това доведе до невъзможност за осъществяване на ефективен парламентарен контрол върху Държавната агенция „Национална сигурност“, което бе изрично отбелязано в мониторинговия доклад на Европейската комисия за напредъка на България, публикуван на 23 юли 2008 г.

Сега предлаганите изменения и допълнения на закона отразяват натрупаната досега практика в сферата на парламентарния контрол върху специалните служби в редица страни от ЕС и целят неговата оптимизация, чрез конкретизиране на наименованието, структурата, състава, правомощията и реда, по който ще работи комисията.

Чрез така направените изменения и допълнения трябва да се уредят по нов начин особено важни обществени отношения, свързани със следенето и подслушването на българските граждани.

След промяна на ЗДАНС дейността на агенцията по изпълнение на политиката по защита на националната сигурност няма да бъде подвластна на моментната политическа конюнктура, а от приетата държавна политика по защита на националната сигурност.

Измененията ограничават възможността ДАНС да осъществява без санкция на парламентарната комисия оперативно-издирвателни дейности и подслушване на дипломати от съюзнически държави, журналисти, магистрати и политици.

ВНОСИТЕЛИ: Яне Янев, Димитър Абаджиев